

MANUEL COSTA

«CAVANILLES FOU UN HOME REFINAT I AMB AFANY DE PODER»

Com definiria el Cavanilles botànic en una frase?

Genial, intuïtiu i rigorós

I el Cavanilles home?

Refinat i amb afany de poder.

Molts són els valors quant a la disciplina científica que va tractar de transmetre el moviment il·lustrat francès. Considerant que Cavanilles va viure embolcallat d'aquestes idees, quines podríem dir que va assimilar i que per tant, va aplicar al seu treball?

Jo destacaria la del rigor científic. Unit a la seua gran capacitat de treball fa que la seua obra siga extensa i rigorosa. Una altra de les seues qualitats és la incorporació d'idees modernes i avançades des del punt de vista científic, d'ací que reformara el sistema de Linné, perquè es dota també d'un sentit crític. Encara que fidel seguidor de Linné, modifica les seues regles i critica aquells que les segueixen a cegues sense fer-ne la menor anàlisi crítica.

Qui és el personatge il·lustrat que més relació va tenir amb Cavanilles?

Sens dubte, des del punt de vista científic els il·lustrats que major influència van exercir sobre Cavanilles van ser Lamarck i Antoine Laurent de Jussieu, encara que no estava d'acord amb l'obra *Mètode natural de les famílies botàniques* d'aquest últim i no va arribar a conèixer les teories evolucionistes de Lamarck, perquè aquestes es difonen quan Cavanilles ja ha tornat a Madrid. Des del punt de vista personal, l'il·lustrat que més relació té amb Cavanilles és José de Vera i Clavijo.

Tot l'embolic polític que va dominar Espanya després de la mort de Carles III no sembla que afectara la carrera científica de Cavanilles, més aviat al contrari. Com s'explica? Va ser providencial o no?

Cavanilles va ser un home sempre pròxim al poder. La mort de Carles III va significar la caiguda de Floridablanca, protector de Gómez Ortega (director del Real Jardín Botánico de Madrid) i això va afavorir Cavanilles. Finalment l'arribada al poder del Comte d'Aranda i de Godoy significa el total suport a Cavanilles, avalat per la seua capacitat científica i el seu prestigi internacional, i l'ocàs d'Ortega.

Després de la mort del botànic, per què va fracassar la institució científica que ell havia creat a partir de la seua direcció del Jardín Botánico?

A banda del canvi de direcció, la Guerra de la Independència i els tràgics i convulsos esdeveniments del segle XIX, van malmetre no sols l'obra de Cavanilles sinó tot allò que s'havia aconseguit al llarg del període il·lustrat. El país va caure en una situació de penombra i de foscor de la qual no eixirà, relativament, fins dates molt recents.

E. P.

© Miguel Lorenzo